

Trong thời gian gần đây, Nhật Bản liên tục thể hiện quan điếm kiên quyết, nhất quán và vững chắc trên Biển Đông, đặc biệt trong bối cảnh Trung Quốc đẩy mạnh việc triển khai hoạt động trên Biển Đông. Bài viết sẽ góp phần làm rõ hơn sự can dự của Nhật Bản vào vấn đề Biển Đông và tác động của việc can dự đối với quá trình Trung Quốc triển khai thực hiện chiến lược công quốc biển.

Tóm tắt

Vì tranh chấp chủ quyền, quyền chủ quyền và quyền tài phán ở Biển Đông, Nhật Bản là quốc gia không liên quan trực tiếp. Tuy nhiên, Biển Đông có vai trò quan trọng trong tuyến hàng hải huyết mạch tại Trung Đông dẫn lãnh hải Nhật Bản. Do vậy, trong thời gian gần đây, Nhật Bản liên tục thể hiện quan điếm kiên quyết, nhất quán về vấn đề Biển Đông, đặc biệt trong bối cảnh Trung Quốc đẩy mạnh việc triển khai hoạt động trên Biển Đông. Bài viết sẽ góp phần làm rõ hơn sự can dự của Nhật Bản vào vấn đề Biển Đông và tác động của việc can dự đối với quá trình Trung Quốc triển khai thực hiện chiến lược công nghệ quốc gia.

Tóm tắt: Quan điếm, Nhật Bản, Biện Đông, tác động hàng hải, chủ quyền, luật pháp quốc tế.

1. Quan điếm và mục tiêu của Nhật Bản đối với Biển Đông

Quan điếm và mục tiêu xuyên suốt của Nhật Bản đối với vấn đề Biển Đông là duy trì hòa bình, đảm bảo an ninh và tự do hàng hải quốc tế, trên nguyên tắc miễn bất động tranh chấp chủ quyền và tranh chấp biên giới được giải quyết dựa trên cơ sở luật pháp quốc tế và luật biển quốc tế bằng các biện pháp hòa bình.

1.1. Quan điếm của Nhật Bản và Biện Đông

Ngày 12/7/2016, sau khi Tòa án trọng tài thường trực quốc tế (PCA) ra phán quyết về vấn đề kiện giữa Philippin và Trung Quốc liên quan tới tranh chấp ở Biển Đông, Ngoại trưởng Nhật Bản Fumio Kishida tuyên bố phán quyết của PCA là phán quyết cuối cùng và mang tính ràng buộc pháp lý; các bên liên quan phải tuân thủ phán quyết này. Ngoại trưởng Kishida nêu rõ Nhật Bản kiên định ủng hộ việc tôn trọng quy định luật pháp và sẽ dùng các biện pháp hòa bình, không sử dụng hoặc đe dọa sử dụng vũ lực trong giải quyết các tranh chấp trên biển.

Ngoài ra, trong cuộc họp đàm phán với Ngoại trưởng Vương Quốc Anh bên lề Hội nghị AMM 49, Ngoại trưởng Nhật Bản Fumio Kishida đã hối thúc Bắc Kinh chấp nhận và tuân thủ phán quyết của PCA, đồng thời bày tỏ quan ngại của Nhật Bản về tình hình Biển

Ông hiện nay, hy vọng Trung Quốc sẽ tránh những hành động có thể làm leo thang căng thẳng tại vùng biển tranh chấp. Sách Trắng quốc phòng Nhật Bản năm 2016 đã nêu rõ các hoạt động hiện tại của Trung Quốc tại Biển Đông là ba quyển, độn phồn, hồn tại vịc độn các nồn vào vịc đã rừi trên vùng biển đang có tranh chấp chừ quyển, quyển chừ quyển và quyển tài phán.

1.2. Một số mục tiêu của Nhật Bản đối với Biển Đông

Thúc đẩy quá trình hòa vốn đừ Biển Đông: Nhật Bản kêu gọi các bên tôn trọng quyển đừ hàng hừi, hàng không trên Biển Đông, òng hừ các nồn ASEAN đừ tranh chừng viừc Trung Quốc xây đừng đừo nhân taừo taừi Trừng Sa, thúc đừy ASEAN hóa và quá trình hòa vốn đừ Biển Đông. Trong những chừyển thừm đừn các nồn ASEAN, Thủ từng Nhật Bản Shinzo Abe đừ đừa vừn đừ đừo hàng hừi, hàng không cừng nhừ tình hình an ninh Biển Đông ra thừo luồn. Chừ đừ vừ Biển Đông luôn giữ vị trí cao trong quan hừ của Nhật Bản với một số nồn có liên quan đừn tranh chừp chừ quyển, quyển chừ quyển và quyển tài phán với Trung Quốc nhừ Philíp-pin, Viừt Nam, Ấnđônừxia, v.v...

Ngoài các nồn ASEAN, trong quan hừ với các nồn có chung lợi ích trên Biển Đông nhừ Ôxtrừylia, òn òn, Anh, v.v..., Nhật Bản luôn tìm sẽ đừng thuồn thông qua các công cừ nhừ đừo, dân chừ, pháp chừ. Ngoài quan hừ song phừn, Nhật Bản cừ gừng thúc đừy quá trình hòa vốn đừ Biển Đông, gừn nhừ trong mừi đừn đang quá trình. Trong hừi nghừ G7, G20, Hừi nghừ cừp cao òng Á (EAS), hừi nghừ giừa Nhật Bản và các nồn châu Á - Thái Bình Đừng, Nhật Bản nêu vừn đừ bừo vừ luừt quá trình [\[1\]](#), bừo vừ đừo hàng hừi, hàng không đừ đừa tranh chừp chừ quyển, quyển chừ quyển và quyển tài phán ở Biển Đông vào chừng trình nghiừ sừ cuừa hừi nghừ. òng thừi, Nhừt Baừn cuừng lên tiừng yêu cừu các nồn liên quan xác đừnh rõ quyển lợi biển của mình trên cừ sẽ luừt pháp quá trình, òng hừ vịc nhanh chóng xây đừng bừ Quy từc òng xừ của các bên ở Biển Đông (COC), phê phán hoạt đừng bừi lừp và xây đừng hừ từng của Trung Quốc tại một số đừo đá ở quừn đừo Hoàng Sa và Trừng Sa.

Giúp một số nồn ASEAN bừo vừ quyển lợi, nâng cao òng lợi phòng thừ trên biển: Một mặt, Nhật Bản hừ trừ trang bừ cho các nồn liên quan trừc tiừp tranh chừp ở Biển Đông nhừ Viừt Nam, Philíp-pin nhừm từng cừng khừ òng cừnh báo trên biển và cuừng cừ lừc lừng tiừn duyừn cuừa các nồn naừy đừ đừi phừ với Trung Quốc. Trong Hừi nghừ Thừng đừnh An ninh châu Á - òi thừi Shangri La năm 2014, Thủ từng Nhật Bản Shinzo Abe tuyên bừ câừn phừi chi vừn trên thừ

tĩ đĩ Viĩt Nam, Philĩppin vĩa Malaixia tĩng cĩĩĩng nĩng lĩc quĩn sĩ trĩn biĩn. Nhĩm nĩng cao khĩ nĩng phĩng thĩ biĩn cũa cũc nĩĩc ASEAN, Nhĩt Bĩn đĩ kĩĩĩ hĩp cũc khoĩn hĩ trĩ nhĩ viĩn trĩ phĩt triĩn cũĩn thĩc (ODA), đĩo tĩo nĩng cao khĩ nĩng do lĩc lĩĩng phĩng vĩ Nhĩt Bĩn (SDF) tĩ cũc, hĩp tĩc vĩ trĩng bĩ phĩng thĩ, đĩ trĩ giĩp cũc nĩĩc nĩy. Mĩĩt cũc, Nhĩt Bĩn thĩng quĩ cũc hĩn thĩc huĩn luyĩn, diĩn tĩp quĩn sĩ cũng vĩi cũc nĩĩc ASEAN đĩ nĩng cao khĩ nĩng quĩn sĩ cũa cũc nĩĩc nĩy vĩa giĩp cũo quĩn đĩi Nhĩt Bĩn thĩng thĩo tĩn hĩn thĩc tĩ trĩng khu vĩc Biĩn ỹng, nhĩm thĩ nghiĩm cũo viĩc tuĩn trĩ, giĩm sĩt cũa Nhĩt Bĩn tĩi khu vĩc biĩn nĩy. Trĩng thĩng 5 vĩa thĩng 6 nĩm 2015, tĩu cũĩn cũa Nhĩt Bĩn vĩa Philĩppin nhĩu lĩn tĩn hĩn diĩn tĩp cũng tĩi vĩng biĩn cũa Philĩppin. Thĩng 8 nĩm 2015, Nhĩt Bĩn, Mĩ vĩa Philĩppin tĩn hĩn diĩn tĩp cũu trĩ nhĩn đĩo tĩi vĩn Subic. ỹi vĩi Viĩt Nam, thĩng 5 nĩm 2015, đĩ cũ hai mĩy bay tuĩn trĩ trĩn biĩn P-3C cũa Nhĩt Bĩn lĩn đĩu đĩn ỹĩ Nĩng; thĩng 11 nĩm 2015, Viĩt Nam vĩa Nhĩt Bĩn đĩ đĩt đĩĩc nhĩn thĩc cũng vĩ viĩc tĩu cũĩn cũa Nhĩt Bĩn cũ thĩ cũp cũng Cam Ranh.

Cĩng cũ mĩi quĩn hĩ đĩng mĩn Nhĩt - Mĩ: Nhĩt Bĩn cũi quĩn hĩ đĩng mĩn Nhĩt - Mĩ lĩ khuĩn khĩ cũ cũ hĩp phĩp cũo viĩc cũn đĩ vĩo

Biĩn ỹng.

Cũĩn lĩĩc bĩo đĩm an ninh quĩc giĩ cũa Nhĩt Bĩn cũ rĩ lĩ nhĩng nĩĩc cũ mĩng lĩĩĩ thĩĩng mĩi tĩn cũu phĩ thĩc vĩo đĩĩng biĩn, Mĩ vĩa Nhĩt nhĩn mĩn thĩm quĩn trĩng cũa viĩc duy trĩ trĩt tĩ trĩn biĩn đĩ trĩn nĩn tĩng lĩt phĩp quĩc tĩ, trĩng đĩ cũ quĩn tĩ do hĩng hĩi vĩa hĩng khĩng. Do đĩ, đĩm bĩo an ninh tĩ do hĩng hĩi vĩa hĩng khĩng trĩn Biĩn ỹng lĩ vĩn đĩ cũ tĩn hĩng nguyĩn tĩĩc, khĩng đĩ bĩt cũ mĩt thĩ lĩc nĩo tĩn bĩ vĩng nhĩn diĩn phĩng khĩng

[\[2\]](#)

vĩa đĩ đĩn tĩ do hĩng hĩi quĩc tĩ.

Sĩ phĩi hĩp vĩa hĩp tĩc Nhĩt - Mĩ trĩng vĩn đĩ Biĩn ỹng cũn biĩu hĩn ỹ viĩc hai nĩĩc phĩi hĩp giĩp đĩ cũc nĩĩc hĩu quĩn cũĩng nĩng lĩc phĩng thĩ. Vĩ đĩ, nhĩm giĩp Philĩppin nĩng cao khĩ nĩng đĩi phĩ vĩi Trung Quĩc trĩn biĩn, hai nĩĩc đĩ phĩn cũng rĩ rĩng: Mĩ cũu trĩch nhĩm cũng cũp vĩ khĩ, trĩng bĩ cũo lĩc lĩĩng vĩ trĩng Philĩppin; Nhĩt Bĩn cũng cũp trĩng bĩ cũo lĩc lĩĩng bĩo vĩ bĩ biĩn Philĩppin.

Giĩn thĩ cũ đĩng trĩng trĩn cũp lĩn thĩ vĩi Trung Quĩc, kĩĩm cũ Trung Quĩc trĩn nhĩu phĩĩng diĩn: Nhĩt Bĩn vĩa Trung Quĩc cũ trĩn cũp lĩu dĩi ỹ Biĩn Hĩ ỹng, đĩc biĩt lĩ quĩn đĩo Senkaku/ỹiũ Ngĩ. Nhĩt Bĩn cũo rĩng nĩu Trung Quĩc kĩĩm sĩt đĩĩc Biĩn ỹng thĩ sĩ gĩy ỹn hĩĩng bĩt lĩi đĩi vĩi trĩn cũp

quân đảo Senkaku/Điếu Ngư. Mục đích chính của Nhật Bản là hình thành thế hợp tác chiến lược hai cánh Biển Đông và Biển Hoa Đông, từ đó củng cố vị thế của Trung Quốc trên biển Hoa Đông. Bên cạnh đó, Nhật Bản cũng mong muốn hỗ trợ mô hình sân chơi ASEAN trong khuôn khổ Biển Đông, để đổi lại sự ủng hộ của các nước này đối với Nhật Bản trong vấn đề Biển Hoa Đông; tạo mối liên kết giữa Nhật Bản với mô hình sân chơi Đông Nam Á trong vấn đề tranh chấp trên biển, khiến Trung Quốc rơi vào tình thế bị tác động trên cả hai mặt trận Biển Hoa Đông và Biển Đông; đồng thời, kích thích sự phát triển của Trung Quốc trong khu vực và trên thế giới. Nhật Bản muốn nhân vấn đề Biển Đông, tìm kiếm sự ủng hộ từ các nước ASEAN là các bên tranh chấp ở Biển Đông, đẩy mạnh vị thế cho các nước này về kinh tế và quân sự, qua đó nâng cao vị thế của mình trong khu vực, hình thành mô hình “liên minh chiến lược biển” để đối phó với Trung Quốc. Nhật Bản cho rằng Biển Đông như một cái “hang trống”, sẽ hút hút sức mạnh của Trung Quốc vào đó; Trung Quốc càng rộng thì càng lún sâu tại Biển Đông, nếu giành được chiến thắng tại đây thì càng hao tốn sức lực, v.v..., như hình ảnh điển hình phát triển của Trung Quốc, nhất là quá trình trở thành cường quốc biển thế giới.

Nâng cao vị thế và tầm ảnh hưởng của Nhật Bản ở khu vực Đông Nam Á: Một mục tiêu quan trọng của Nhật Bản khi can dự vào vấn đề Biển Đông chính là tăng cường sự ảnh hưởng của nước này tại khu vực Biển Đông, tích cực can dự đối với các diễn biến an ninh khu vực, xây dựng hình ảnh nước lớn ở khu vực. Những năm qua, cùng với đột phá trong việc sửa đổi Hiến pháp, đặc biệt là sau khi nội dung nguyên tắc xuất khẩu vũ khí, Nhật Bản đã tích cực bán vũ khí cho các nước Đông Nam Á nhằm mục đích, nâng cao thế lực quân sự của các nước này, đối phó với Trung Quốc đang không ngừng phát triển; đồng thời, không ngừng củng cố, nâng cao vị thế và tầm ảnh hưởng của Nhật Bản ở khu vực này.

Phát biểu tại Hội nghị Thượng đỉnh Đông Á tại thành phố Lào tháng 9/2016, Thủ tướng Nhật Bản Shinzo Abe nhận mạnh tầm quan trọng của trật tự trên biển dựa trên luật pháp quốc tế. Thủ tướng Shinzo Abe bày tỏ lo ngại sâu sắc về những hoạt động đơn phương thay đổi hiện trạng tiếp tục diễn ra trên Biển Đông và Biển Hoa Đông. Thủ tướng Abe nhận mạnh thông điệp tôn pháp luật phải là nguyên tắc chung của quốc gia trong cộng đồng quốc tế; các bên liên quan cần kiềm chế các hành động gia tăng căng thẳng khu vực, theo đuổi giải pháp hòa bình dựa trên luật pháp quốc tế, trong đó có Công ước Liên Hợp Quốc về Luật Biển. [3]

2. Biển pháp can dự của Nhật Bản vào khu vực Biển Đông

Nhật Bản đã thực hiện nhiều biện pháp can thiệp vào vấn đề Biển Đông nhằm thực hiện được mục tiêu của mình đối với khu vực Biển Đông. Các mục tiêu đó là đảm bảo sự ổn định, hòa bình, đảm bảo an ninh tự do hàng hải và hàng không theo luật pháp quốc tế, các bên liên quan không được đơn phương dùng vũ lực để giải quyết tranh chấp chủ quyền, quyền chủ quyền và quyền tài phán.

2.1. Mục rình sẵn hiện diện và củng cố quan hệ quốc phòng

Trước hết, Nhật Bản mở rộng sự hiện diện. Thông qua các sáng kiến mới như Lực lượng phòng vệ Nhật Bản (gọi tắt là JMDF), tiếp thu các quốc gia thành viên ASEAN hoặc tham gia các cuộc tập trận song phương và đa phương. Tháng 3 năm 2016, một tàu của JMDF đã cập cảng Malaisia để tham gia những đợt tập trận huấn luyện thân thiện với lực lượng hải quân Malaisia. Tiếp đó, tháng 4 năm 2016, tàu ngầm Oyashio cùng tàu khu trục Ariake và Setogiri đã cập cảng tại Vịnh Subic của Philippin trong chuyến thăm đầu tiên kể từ năm 2002. Tiếp đó, Ariake và Setogiri cũng lần đầu tiên tại Vịnh Cam Ranh của Việt Nam. Trong khoảng thời gian đó, tàu khu trục của Ise lần đầu tiên vượt qua Biển Đông, tham gia hoạt động cùng các hạm đội quốc tế và tập trận đa phương ở Ấn Độ.

Ngày 13/7/2016, cuộc tập trận chung giữa Cảnh sát biển Nhật Bản (viết tắt là JCG) và Cảnh sát biển của Philippin (PCG) đã diễn ra ngoài khơi vịnh Manila, đúng một ngày sau khi PCA công bố phán quyết trong vụ Philippin kiện Trung Quốc. Dù quan điểm của hai nước về cuộc tập trận là không nhằm vào Trung Quốc, nhưng thời điểm của nó cho thấy rõ ràng đây là một phần đang có liên quan đến vấn đề trên. Bên cạnh đó, JMDF cũng đã tham gia tập trận cùng Mỹ và Ôxtrâyliya vào tháng 2 năm 2016 ở vùng biển của Xingapo và tháng 4 năm 2016 ở vùng biển lân cận của Ấn Độ.

Thực tế cho thấy, Nhật Bản cũng đang tiến hành các bước đi khác nhằm tăng cường sự hiện diện ở trong khu vực thông qua các hoạt động như tham gia các khuôn khổ đa phương. Hình thức là việc Nhật Bản đã có một đội ngũ khá lớn của Lực lượng phòng vệ quốc gia [4] tham gia vào cuộc tập trận an ninh hàng hải chung được tổ chức bởi Hội nghị Bộ trưởng Quốc phòng ASEAN mở rộng (ADMM-Plus) diễn ra ở vùng biển và không phận giữa Brunây và Xingapo. Ngoài việc mở rộng sự hiện diện, Nhật Bản còn tăng cường quan hệ đối tác với các nước ASEAN thông qua hợp tác xây dựng năng lực và hợp tác về thiết bị quốc phòng. Trong bài phát biểu tại Trung tâm nghiên cứu chiến lược quốc tế (CSIS) tại Washington ngày 15/9/2016, Bộ trưởng Quốc phòng Nhật Bản Tomoni Inada cho biết Nhật Bản sẽ

tăng cường can thiệp vào Biện công thông qua việc tuồn tra chung với Mỹ và tập trận song phương, đa phương với các nước trong khu vực.

2.2. Hỗ trợ về khí và trang bị cho các nước trong khu vực

Nhật Bản quyết định thông qua viện trợ ODA để cung cấp cho Philippin 12 tàu chiến, trong đó có tàu tuồn tra có tải trọng 1.000 tấn, nhằm giúp Philippin nâng cao năng lực bảo vệ trên biển. Ngày 18/8/2016, Philippin đã nhận được 10 tàu tuồn chuyên của Nhật Bản.

Ngày 31/7/2014, Chính phủ Nhật Bản đã quyết định cung cấp cho Việt Nam 6 tàu trong đó gồm 2 tàu kiềm ngư lôi của Cơ quan Ngư nghiệp Nhật Bản; 4 tàu còn lại là tàu đánh cá thặng mồi, được coi là một phần trong gói viện trợ không hoàn lại. Ngoài ra, Nhật Bản cũng sẽ cung cấp xuồng cứu sinh và các trang thiết bị khác, trị giá 500 triệu yên cho Việt Nam. Ngoài việc chuyển giao 6 tàu đã qua sử dụng, Nhật Bản còn tiến hành đàm phán về việc cung cấp tàu mồi cho Hải quân Việt Nam trong tương lai gần. Trong tháng 7/2016, Nhật Bản cũng lần đầu tiên hỗ trợ Philippin bảo trì động cơ diesel cho tàu hải quân.

3. Tác động đối với Trung Quốc

Trong xu thế vừa hợp tác vừa cạnh tranh và vừa kiềm chế lẫn nhau, quan điếm của Nhật Bản đối với Biện công sẽ có những tác động nhất định đối với Trung Quốc trên nhiều góc độ khác nhau.

3.1. Tác động đối với ngoại giao

Vấn đề Biện công là một trong những yêu cầu cốt lõi tác động đến lòng tin chính trị giữa Trung Quốc và một số nước ASEAN. Việc giải quyết vấn đề Biện công một cách công bằng, hợp lý sẽ trở thành một xích quan trọng để hai bên tăng cường lòng tin chính trị và triển khai quan hệ hợp tác an ninh trong khuôn khổ *Cộng đồng chung văn minh Trung Quốc - ASEAN*

. Các giới quyết vấn đề Biện công mặt cách hòa bình, Trung Quốc đã đưa ra tư tưởng tiếp cận kép với nội dung: Tranh chấp có thể do các nước trực tiếp liên quan giới quyết hòa bình thông qua đàm phán, hiệp thương dựa trên cơ sở tôn trọng sự thực lịch sử và luật pháp quốc tế; 2) đồng, hòa bình Biện công do Trung Quốc và các nước ASEAN cùng chung sức bảo vệ. Trung Quốc muốn giới quyết vấn đề Biện công bằng đàm phán song phương. Chính sách của Nhật Bản đã tạo ra sự tưởng phản với chính sách của Trung Quốc. Theo nhận xét của nhiều giới quan sát, Nhật Bản đã sử dụng thành công Thuyết về mối đe dọa từ Trung Quốc, làm nội bộ bên chốt chính sách “kể thặng ngược thua” với chiêu bài “cùng thặng” của Trung Quốc. Hiện theo nghĩa đó, Nhật Bản đã thách thức Trung Quốc với một ngoại giao trên vấn đề Biện công.

3.2. Tác động đối với quân sự

Là một cường quốc và công nghệ trên thế giới và là cường quốc biển tại khu vực châu Á - Thái Bình Dương, sự giúp đỡ của Nhật Bản về trang bị và kỹ thuật quân sự cho các nước như Philippin, Việt Nam cũng như việc huấn luyện, tiến hành diễn tập quân sự chung sẽ tăng cường khả năng quân sự của các nước này, qua đó gia tăng áp lực quân sự đối với Trung Quốc. Chiếm lĩnh biển Đông an ninh quốc gia của Nhật Bản quy định Nhật Bản sẽ đứng trên quan điểm chủ nghĩa hòa bình tích cực, thông qua trang bị phòng thủ linh hoạt, tích cực tham gia hợp tác quốc tế và đóng góp cho hòa bình khu vực, thay thế 3 nguyên tắc xuất khẩu vũ khí bằng 3 nguyên tắc chuyển giao công nghệ và trang bị phòng thủ, nâng cao sức mạnh quân sự Nhật Bản thông qua trang bị vũ khí sẽ đứng linh hoạt. Điều này cho phép Nhật Bản có thể chuyển giao trang bị quân sự thu được tiến hành, không chỉ cho Philippin, Việt Nam mà còn các nước khác trong khu vực Biện công như Ấn Độ, Malaixia, v.v... Các biệt, luôn luôn liên minh quân sự giữa Mỹ và Nhật Bản đã được áp dụng cho các vấn đề an ninh biển. Phương hướng chính sách và biện pháp thực hiện của Nhật Bản đối với vấn đề Biện công sẽ gây sức ép quân sự lên hiện đối với Trung Quốc cả về tưởng quan so sánh lực lượng và sự lựa chọn sẽ đứng lực lượng quân sự trên biển.

4. Kết luận

Khu vực Biện công là địa bàn chiến lược quan trọng trong đó các nước liên tranh giành ảnh hưởng và kiểm soát lẫn nhau. Kiểm soát quá trình triển khai chiến lược cường quốc biển của Trung Quốc là một phần trong chiến lược quốc gia của Nhật Bản

tại Biển Đông.

Hiện nay, Nhật Bản đẩy mạnh hợp tác an ninh, quốc phòng với các thành viên của ASEAN. Kế tiếp Chiên tranh Lạnh, Nhật Bản cũng quan tâm an ninh - quốc phòng với các quốc gia ASEAN. Ngoài hình thức tham vấn cấp cao, đàm phán cấp số và đối thoại an ninh song phương nhằm mục đích tạo dựng lòng tin và nâng cao tính minh bạch. Thời gian gần đây, Nhật Bản đã chuyển từ một mục độ cao hơn. Các cuộc họp song phương và những thỏa thuận về cung cấp thiết bị quốc phòng và diễn tập quân số với các quốc gia thành viên ASEAN đã diễn ra.

Sau cuộc họp các Bộ trưởng quốc phòng đầu tiên giữa Nhật Bản và các nước ASEAN vào tháng 11/2014, khi ASEAN hiện đang trở thành một trong những đối tác khu vực chủ chốt của Nhật Bản và các vấn đề an ninh, sau Mỹ, Ôxtrâyliya, Hàn Quốc và Ấn Độ. Ngoại giao quốc phòng Nhật Bản đối với ASEAN tập trung vào ba lĩnh vực: mở rộng số hiện diện, tăng cường quan hệ đối tác và chia sẻ các chu trình mục và quy tắc chung. Điều này đã góp phần tạo ra các sức ép và trở ngại đối với quá trình Trung Quốc triển khai chiến lược công quốc biển và đẩy mạnh các hoạt động trên biển Đông./.

TS. Nguyễn Thanh Minh, Bộ trưởng Lênh cao nhất biên Việt Nam. Bài viết được đăng trên [Tạp chí Nghiên cứu Quốc tế Tiếng Việt](#), Học viện Ngoại giao, số 3 (108).

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Nguyễn Thanh Minh (2016), *Nhìn lại chặng đường tham gia Công ước Liên hợp quốc về Luật Biển quốc tế năm 1982 của Việt Nam giai đoạn 1994 – 2015*, Tạp chí Nghiên cứu Lịch số số 2.
2. Nguyễn Thanh Minh (2016), *Quá trình phân định biển giữa Việt Nam với các quốc gia trong khu vực Biển Đông*, Tạp chí Lịch số số 7.

3. Nhật Bản can dự vào vấn đề Biển Đông: Xu hướng phát triển và mục tiêu chiến lược, Vietnam+, ngày 3/9/2016.

4. Nhật Bản: Phán quyết của PCA về Biển Đông có tính ràng buộc pháp lý, TTXVN, ngày 1/9/2016.

[1] Thủ tướng Shinzo Abe hoan nghênh Trung Quốc và ASEAN tiếp tục đối thoại xung quanh vấn đề chế độ quyền trên Biển Đông. Ông bày tỏ hy vọng rằng Trung Quốc nên tiếp tục se không quân sà hóa trên biển tại Hội nghị Đông Á diễn ra vào năm 2015 sẽ trở thành hiện thực. Đối thoại nên được tiếp tục làm tiến bộ duy trì sự kiểm soát và phi quân sà hóa theo luật pháp quốc tế. Hơn nữa, Thủ tướng Shinzo Abe cho rằng phán quyết của Tòa trọng tài không công nhận tuyên bố chế độ quyền của Trung Quốc trên Biển Đông sà ràng buộc Trung Quốc và Philippin, hai bên tuân thủ phán quyết và giải quyết xung đột một cách hòa bình.

[2] Thủ tục cho thấy, cho đến thời điểm năm 2016, hệ thống quy phạm pháp lý quốc tế của có quy định về vùng nhàn biển phòng không, nhưng trong thực tiễn đối sàng quốc tế, một số khu vực và thời điểm lịch sà nhất định đã có tuyên bố về vùng nhàn biển phòng không.

[3] http://www3.nhk.or.jp/news/html/20160908/k10010676241000.html?utm_int=news-politics_contents_list-items_045.

[4] Lực lượng của Nhật Bản đang thực hiện ba trong các nhiệm vụ tham gia tập trận.